

Granskning av långsiktig planering för ekonomi och lokaler

Södertörns Brandförsvarsförbund

November 2022

Bo Rehnberg
Cert. kommunal revisor

Inledning

Bakgrund

Av förbundsordning framgår att förbundet ska arbeta för att öka verksamhetens effektivitet. En god planering ses som en förutsättning för att kunna bedriva en effektiv verksamhet.

Förbundsdirektionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste direktionen bygga upp system och verktyg för ledning och styrning samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjektet i denna granskning är förbundsdirektionen i sin roll som förbundsstyrelse.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har direktionen tagit fram långsiktiga planer för att uppfylla tilldelat uppdrag? Fokus på dels ekonomiska planer dels planering för lokalförsörjning med avseende på brandstationer.

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6, 9:5, 11:6 samt förbundsinterna styrdokument.

Granskningen har skett inom ramen för grundläggande granskning 2022.

Metod och avgränsning

Granskningen har skett genom dokumentanalys samt kompletterande intervju med ekonomichef. I tid har granskningen i huvudsak avgränsats till år 2022. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Ekonomiplanering på lång sikt

Granskningsiakttagelser

- I kommunallagen finns regler för ekonomisk planering av kommunal verksamhet. Bland annat regleras vad en kommunal budget ska innehålla och för vilken tidsperiod den ska avse.
- Staten har i utredning (SOU 2021:75) konstaterat att det finns ett generellt behov att kommunal verksamhet utvecklar långsiktig planering inom området ekonomi.
- Granskningen visar att förbundets ekonomiplanering tidigare främst inriktats på det närmaste budgetåret. Planeringen har tagit utgångspunkt från årlig justering av medlemsavgift. Årlig medlemsavgift har processats fram efter samråd med företrädare för förbundets medlemmar.
- Företrädare för förbundet upplever att förutsättningarna för att upprätta relevanta ekonomiplaner på lång sikt har tidigare varit begränsade.
- För närvarande pågår en översyn av förbundsordning. Översynen syftar bland annat till att skapa bättre möjligheter för mer långsiktig planering. Målsättningen att skapa nytt arbetssätt för budgetarbete 2024.
- I nu gällande förbundsordning regleras formerna för hur förbundet ska arbeta med budget. Bland annat anges att budget för nästkommande år ska beslutas av direktionen senast i september månad.
- Vår granskning visar att budget 2022 respektive budget 2023 har fastställts inom angiven tidsperiod.
- Förbundets budget 2023-2025 innehåller följande delar: Resultatbudget 3 år, Driftbudget 3 år samt Investeringsbudget 3 år. Resultatbudgetens uppställning följer inte förbundets resultaträkning.
- I övrigt noteras att budget 2023-2025 saknar balansbudget och kassaflödesbudget. Ska finnas med enligt kommunallagen.

Revisionell bedömning

Vi gör bedömningen att förbundet delvis tagit fram långsiktiga ekonomiska planer. Bedömningen baseras på följande:

- Direktionen har efterlevt förbundsinterna regler när det gäller upprättande av budget 2022 respektive 2023
- Förbundets budgetdokument är delvis förenligt med vad som anges i kommunallagen.

Planering av lokalförsörjning: brandstationer

Granskningsiakttagelser

- Enligt lag ska förbundet upprätta ett handlingsprogram för räddningstjänst. Programmet ska reglera hur verksamheten ska vara organiserad samt förmåga att genomföra räddningsinsatser. Förbundsledningen har antagit ett sådant handlingsprogram för 2020-2023. Av programmet framgår att det finns 21 stationsenheter. Stationerna fördelas enligt följande: heltidsstationer (9 st), RIB*-stationer (3 st) samt brandvårn (9 st).
- Enligt förbundsordning vilar det på dess medlemmar att tillhandahålla brandstationer som uppfyller erforderliga krav. Vidare anges att hyreskostnaden ska regleras i särskilt avtal med berörda kommuner.
- Granskningen visar att medlemmarna i låg grad har upprättat hyresavtal för de brandstationer som förbundet disponerar.
- I flertalet fall tas driftkostnaden för brandstationen av respektive medlemskommun.
- Förbundet har under 2022 låtit göra en kartläggning av vilka förutsättningar som gäller för respektive brandstation.
- Granskningen visar att pågående översyn av förbundsordning omfattar roll- och ansvarsfördelning för brandstationer. Målsättningen är att ta fram likartade regler för respektive medlemskommun.
- Företrädare för förbundet upplever att förbundet tidigare i låg grad arbetat med långsiktig lokalförsörjning. Det finns en medvetenhet inom organisationen att utveckla sitt arbetssätt inom området.
- I dagsläget finns ingen medarbetare inom förbundet med tydligt ansvar att arbeta med lokalförsörjning. Ambitionen är att rekrytera denna typ av kompetens under 2023.

Revisionell bedömning

Vi gör bedömningen att förbundet delvis tagit fram långsiktiga planer för området. Bedömningen baseras på följande:

- Direktionen har efterlevt lagkrav vad gäller upprättande av handlingsprogram för räddningstjänst. Programmet innehåller plan för hur verksamheten ska vara organiserad (antal brandstationer mm).
- I övrigt saknas i dagsläget en långsiktig plan för att säkerställa förbundets behov av lokaler (brandstationer).

Revisionell bedömning

Utifrån genomförd granskning görs följande sammanfattande bedömning:

- Ekonomiska planer **Delvis uppfyllt**
- Planering av lokalförsörjning **Delvis uppfyllt**

Rekommendationer

- Att förbundsdirektionen säkerställer att förbundets budgetdokument för kommande år fullt ut motsvarar krav i kommunallagen. Vi ser ett behov att komplettera budgeten med en balansbudget respektive kassaflödesbudget. Vidare bör resultatbudget ges samma utformning som resultaträkning i delårsrapport respektive årsredovisning.
- Att direktionen skapar förutsättningar för att strukturerat arbeta med strategisk lokalförsörjning. En del i detta arbete är att precisera hur ansvar för lokalförsörjning fördelas inom förbundets verksamhetsorganisation.

Mars 2023

Bo Rehnberg

Projektleddare

Richard Moëll Vahul

Uppdragsledare

pwc.se

© 2022 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.